

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Соня Костадинова Трифонова
Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“
Катедра „Биохимия и микробиология“

на материалите, представени за участие в конкурс
за заемане на академичната длъжност **„професор“**
на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“

по: област на висше образование 4. Природни науки, математика и информатика
професионално направление 4.3. Биологически науки (Фикология)

В конкурса за „професор“, обявен в Държавен вестник, бр. 98 от 19.11.2024 г. и в интернет-страницата на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ (ПУ) за нуждите на катедра „Ботаника и биологическо образование“ към Биологическия факултет (БФ), като кандидат участва доц. д-р Иванка Иванова Тенева-Джамбазова от ПУ „Паисий Хилендарски“.

1. Общо представяне на получените материали

Със заповед № РД-22-439 от 18.02.2025 г. на Ректора на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ съм определена за член на научното жури на конкурс за заемане на академичната длъжност **„професор“** по област на висше образование 4. Природни науки, математика и информатика, професионално направление 4.3. Биологически науки (Фикология), обявен в Държавен вестник, бр. 98 от 19.11.2024 г. и в интернет-страницата на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ за нуждите на катедра „Ботаника и биологическо образование“ към Биологическия факултет на ПУ.

За участие в обявения конкурс е подал документи **единствен кандидат**: Доц. д-р Иванка Иванова Тенева-Джамбазова от ПУ „Паисий Хилендарски“

Представеният от доц. д-р Иванка Тенева-Джамбазова комплект материали на хартиен и електронен носител е в съответствие с Правилника за развитие на академичния състав на ПУ, и включва следните документи:

- Административни документи (молба по образец до ректора за допускане до участие в конкурса; автобиография по европейски формат; диплома за висше образование с придобита образователно-квалификационна степен „магистър“; диплома за образователна и научна степен „доктор“; свидетелство за академичната длъжност „доцент“);
- Научни трудове за участие в конкурса;
- Справка за спазване на минималните национални и допълнителните факултетни изисквания;
- Декларация за оригиналност и достоверност на приложените документи;
- Анотации на материалите по чл. 76. от ПРАСПУ;
- Разширена хабилитационна справка;
- Самооценка на приносите;
- Списък на цитиранията;
- Удостоверение за трудов стаж; документи за учебна работа;
- Документи за научноизследователска дейност;
- Документи съобразно допълнителните изисквания на съответния факултет;

- Други документи - справка за покриване на минималните национални изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“ и приложения.

Кандидатът, доц. д-р Тенева-Джамбазова е приложила общо 18 научни труда, 2 глави от колективна монография, 8 учебници и учебни пособия, които не са използвани за придобиване на ОНС „доктор“ и академичната длъжност „доцент“. Приемат се за рецензиране 20 научни труда, 4 учебника, 4 учебни помагала и 9 научноизследователски проекти.

Няма установено плагиатство в текста на научните публикации.

Общият импакт фактор на представената научна продукция е над 40, а h-факторът на доц. д-р Иванка Тенева е 12, според данните от Scopus.

2. Кратки биографични данни на кандидата

Доц. д-р Иванка Тенева завършва висше образование през 1995 г., като магистър със специалност „Биология и химия“ на ПУ „Паисий Хилендарски“. В периода 1995–1998 г. работи като учител по химия в ГПЧЕ „Д-р Асен Златаров“, гр. Хасково, а от 1998 до 2000 г. и от 2000 до 2004 г. е последователно „експерт по химия“ и „старши експерт по химия“ в Регионален инспекторат на МОН, гр. Хасково.

В периода 2004 - 2007 г. е докторант в ПУ „П. Хилендарски“, и през 2007 г. защитава дисертация на тема „Таксономия, филогения и токсичен потенциал на някои видове синьо-зелени водорасли (Cyanoprokaryota) и придобива ОНС „доктор“ по научна специалност „Ботаника“. От 2007 до 2009 г. е научен сътрудник I степен – Marie Curie ERG (MERG-CT-2007-210514). През 2009 г. заема академичната длъжност „асистент“, а през 2010 г. - „главен асистент“. От 2013 г. до момента е „доцент“ в катедра „Ботаника и биологическо образование“ на Биологическия факултет на ПУ. Голям принос за професионалното и развитие има придобията квалификация в Centre for Environmental Research, Leipzig, German и Medical Inflammation Research Unit, Lund University, Sweden (EU Postdoc - Marie Curie).

3. Лични впечатления

Познавам лично доц. д-р Иванка Тенева като ерудиран, отговорен, прецизен преподавател и учен с голям интелектуален потенциал. В отношенията с колегите и студентите е позитивна, коректна, уравновесена, което я прави уважаван и високо ценен преподавател и колега.

4. Обща характеристика на дейността на кандидата

Оценка на учебно-педагогическата дейност

Доц. д-р Тенева извежда занятия в ОКС „бакалавър“ по следните дисциплини:

- Фикология – лекции и упражнения в специалности: „Екология и ООС“, редовно и задочно обучение, и „Микробиология и вирусология“;
- Биоресурси – лекции в специалности: „Биология“, редовно и задочно обучение, „Екология и ООС“, редовно и задочно обучение, и „Екология на биотехнологичните производства“;
- Медицинска токсикология – лекции и упражнения в специалност „Медицинска биология“;
- Микология – лекции в специалности: „Биология“, редовно и задочно обучение, „Екология и ООС“, редовно и задочно обучение, и „Медицинска биология“;
- Приложна микология – лекции в специалност „Фармацевтични биотехнологии“;

- Фито- и микотоксини – лекции и упражнения в специалност „Фармацевтични биотехнологии“;
- Фитопатология – лекции в специалност „Микробиология и вирусология“;
- Систематика на растенията – лекции в специалност „Екология и ООС“, задочно обучение“ и упражнения в специалност „Екология и ООС“, редовно обучение;
- Теренна практика по систематика на растенията в специалност „Екология и ООС“, редовно и задочно обучение.

Средногодишната учебна натовареност на доц. д-р Тенева в ОКС „бакалавър“ за изминалия 5-годишен период (учебни 2019/2020 – 2023/2024 години) е 348 часа лекции (без удвояване) и 254 часа упражнения. Извежда занятия и във Филиалите на ПУ в гр. Кърджали и гр. Смолян.

Доц. д-р Тенева участва активно и в обучението на ОКС „магистър“ по следните дисциплини:

- Фито- и микотоксини – в магистърска програма (МП) „Микробиологичен контрол и безопасност на храни“;
- Токсикология – в МП „Биодиагностика“;
- Алгология и Биоресурси – в МП „Биоразнообразие, екология и консервация“;
- Микология и Фитотоксикология – в МП „Лечебни и етарични растения“;
- Токсикология на лекарствените препарати – МП „Медицинска биология“.

Доц. д-р Тенева е разработила учебни програми по дисциплините „Фикология“, „Фитопатология“, „Приложна алгология“, „Приложна микология“, „Фито- и микотоксини“ (за ОКС „бакалавър“), „Микология“, „Растителни и гъбни ресурси“ (за Филиал-Кърджали), „Биоресурси“ (за Филиал-Смолян), „Алгология“, „Биоресурси“, „Фитотоксикология“, „Фито- и микотоксини“, „Микология“, „Токсикология“, „Токсикология на лекарствените препарати“ (за ОКС „магистър“).

Кандидатът е автор на учебник „Фикология“ (ISBN 978-619-281-020-7), съавтор на 3 учебника: „Фармацевтична ботаника I част (1-во и 2-ро издание; ISBN 978-619-202-195-5, ISBN 978-619-202-313-3) и „Фармацевтична ботаника II част (ISBN 978-619-202-241-9), и на 4 учебни помагала по „Микология“ за различни специалности (ISBN 978-619-202-591-5, ISBN 978-619-202-592-2, ISBN 978-619-202-650-9, ISBN 978-619-202-649-3), които се използват в обучението на студенти.

Доц. д-р Тенева е научен ръководител на 3 успешно защитили дипломанти от ОКС „бакалавър“ и съръководител на двама успешно защитили докторанти.

Впечатляващата учебно-педагогическа дейност на доц. д-р Тенева показва високата ѝ работоспособност и професионализъм, както и активното ѝ участие в различните нива на процеса на обучение в Биологическия факултет.

Оценка на научната дейност

Доц. д-р Иванка Тенева участва в обявения конкурс за „професор“ с 20 научни публикации, реферирани и индексирани в Scopus/WoS, които са разпределени както следва:

- 6 статии в списания с Q1;
- 5 статии в списания с Q2;
- 2 статии в списания с Q3;
- 2 статии в списания с Q4;
- 3 статии в списания с SJR (без квантил);
- 2 статии, които са глави от колективна монография.

В 6 от публикациите, кандидатът е първи автор, а в 9 – последен автор, което е показателно за водещата ѝ роля в представените изследвания. Деветнадесет от публикациите са на английски език и една е на български език.

Представени са и документи (постери, доклади, резюмета) от участията на доц. д-р Тенева в 11 международни и 7 национални научни форуми.

Считам, че научната продукция на доц. д-р Тенева е на много високо професионално ниво. Публикуването на научните изследвания в престижните издания като *Plants*, *Heliyon*, *Chemosphere*, *International Journal of Molecular Sciences*, *Engineering in Life Sciences* с Q1 и Q2 е безспорен атестат за качеството на получените резултати.

Научните интереси и приноси на кандидата могат да бъдат систематизирани в 3 основни направления:

I. Изследвания върху цианобактерии (представени както в публикациите, които са равностойни на хабилитационен труд, така и в част от публикациите от група Г). Основните научни и научно-приложни приноси в това направление са свързани с определяне на таксономичния статус на цианобактерии чрез методите на полифазната таксономия, вкл. валидиране и предлагане на нови молекулярно-генетични и биохимични маркери, със сравнителния геномен анализ на отделни видове цианобактерии (публикации В4.1., В4.6., Г7.9., Г7.11., Г7.12., Г7.7., Г7.10., Г7.12.).

Освен това, е анализирана продукцията на биологично активни вещества от цианобактерии с потенциал за биотехнологично и медицинско приложение (публикации В4.6., Г7.6.), което е свързано с доказаната им биологична активност – антибактериално, антигъбно, антивирусно, антитуморно, антиоксидантно, имуномодулиращо, противовъзпалително действие (публикации В4.3., В4.5.). Установен е токсичния потенциал на някои видове цианобактерии и е направена оценка на цитотоксичния ефект на продуцираните цианотоксини (В4.4., В4.5., Г7.3., Г7.8.). Анализирани са алелопатичните въздействия на цианотоксините с водорасли (В4.2.).

II. Цялостно проучване на фитопланктона в някои язовири в България – определен е видовия състав, структурата и екологичния статус на водоемите на базата на въведени нови индекси. Направена е токсикологична оценка; идентифицирани са цианобактерии, продуценти на цианотоксини в съответните водоеми (В4.4., Г8.1., Г8.2.).

III. Проучвания на някои висши растения – фитохимична, биологична и токсикологична характеристика. Установени са цитотоксичен ефект и антитуморна активност на екстракти от *Betonica bulgarica* (Г7.5.), *Marrubium frivaldskyanum* (Г7.1.). Доказани са цитотоксични и антитуморни свойства, както и антиоксидантна активност на ксилоолигозахариди от царевица, което разкрива потенциала за терапевтично приложение (Г7.4.).

Приемам формулираните от доц. д-р Тенева оригинални научни, научно-приложни и методически приноси.

Цитиранията на трудовете, с които кандидатът участва в конкурса са общо 199, в издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация (*Scopus* и *Web of Science*), което е показателно за широк международен отзвук на публикуваните резултати. Признанието на кандидата сред научните среди, на базата на посочените цитирания е безспорно.

Доц. д-р Тенева е ръководител на 3 национални проекта, финансирани от фонд „Научни изследвания“ към МОН и на българския екип на 1 международен проект, и участник в 2 международни и 3 национални научноизследователски проекта. В резултат на проектната дейност на доц. д-р Иванка Тенева, в Пловдивския университет „П. Хилендарски“ се постъпили средства в размер на 332 880 лв.

Представената научна продукция и наукометрични данни на доц. д-р Иванка Тенева напълно съответстват на минималните изисквания за присъждане на академичната длъжност „професор“, в професионално направление 4.3 Биологически науки, определени в ЗРАСРБ, Правилника за неговото прилагане и в Правилника за РАС на ПУ.

Изпълнението на критериите е както следва:

Показатели от група А. Показател 1 (мин. 50 т.)

Кандидатът има придобита ОНС „Доктор“ по научна специалност „Ботаника“ през 2007 г. – **50 точки**.

Показатели от група В. Показател 4 (мин. 100 т.)

Кандидатът представя 6 публикации в списания, реферирани и индексирани в базите данни Web of Science и Scopus, от които 2 публикации са с Q1 (2 x 25 т.) и 4 публикации са с Q2 (4 x 20 т.) – общо **130 точки**.

Показатели от група Г. Сума от показатели 7 и 8 (мин. 200 т.)

Доц. д-р Тенева представя общо 12 публикации в издания, които са реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация (Web of Science и Scopus): 4 публикации в списания с Q1, 1 - в списание с Q2, 2 - в списание с Q3, 2 - в списания с Q4, 3 – в списания без квантил, но с SJR, и 2 глави от колективна монография – общо **234 точки**.

Показатели от група Д. Показател 11 (мин. 100 т.)

Представени са 199 цитирания в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация (Web of Science и Scopus) – **398 точки**.

Показатели от група Е. Показатели 13, 14, 16, 17, 18 и 19 (мин. 150 т.)

Доц. д-р Тенева е научен съръководител на двама успешно защитили докторанти. Ръководител е на 3 национални проекта, и на българския екип на 1 международен проект. Участник е в 2 международни и 3 национални научноизследователски проекта. Привлечените средства от проекти са в размер на **332 880** лв. Кандидатът е автор на един университетски учебник и съавтор на други 3 учебника и 4 учебни помагала – общо **380.9 точки**.

Общият сбор точки по показателите е 1192.9, при изискуеми 600, т.е. представените материали за участие в конкурса превишават приблизително 2 пъти необходимия минимум за заемане на академичната длъжност „професор“ в ПН 4.3 Биологически науки.

Допълнителните изисквания на Биологическия факултет за развитие на академичния състав са изпълнени от доц. д-р Тенева по категоричен начин.

Доц. д-р Тенева участва активно и в административната и социалната дейност на Биологическия факултет. Член е на Комисията по атестация на БФ (2017 – 2022 г.), Етичната комисия, Комисиите за акредитация на ПН 4.3 Биологически науки (2018 и 2024 г.), ПН 5.11.(2023 г.), на докторска програма „Ботаника“ (2022 г.); участва в организационния комитет на IV Балканска конференция по Биология и др..

Понастоящем е член на Контролния съвет на ПУ, като представител на БФ.

Доц. д-р Тенева е член на борда на рецензентите на списание „Microorganisms“ на редакционната колегия на „Journal of BioScience and Biotechnology“ и гост-редактор на „Journal Microorganisms“, с което допринася за издигане престижа на Биологическия факултет.

5. Оценка на личния принос на кандидата

Имайки предвид високото ниво на компетенции и богатия професионален опит на доц. д-р Тенева, нямам никакво съмнение, че получените резултати и формулираните приноси са нейна лична заслуга.

6. Критични забележки и препоръки

Нямам критични забележки към съдържанието на документите, представени в конкурса.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Документите и материалите, представени от доц. д-р Иванка Иванова Тенева-Джамбазова **отговарят на всички** изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на ПУ „Паисий Хилендарски“.

Кандидатът в конкурса е представил **значителен** брой научни трудове, публикувани след материалите, използвани при защитата на ОНС „доктор“ и за заемане на академичната длъжност „доцент“. В работите на кандидата има оригинални научни и приложни приноси, които са получили международно признание като преобладаващата част от тях са публикувани в списания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация (Web of Science и Scopus). Научната и преподавателската квалификация на доц. д-р Иванка Тенева е **несъмнена**.

Постигнатите от доц. д-р Иванка Тенева резултати в учебната и научно-изследователската дейност, **напълно** съответстват на минималните национални и допълнителните изисквания на Биологическия факултет, приети във връзка с Правилника на ПУ за приложение на ЗРАСРБ.

След запознаване с представените в конкурса материали и научни трудове, анализ на тяхната значимост и съдържащи се в тях научни, научно-приложни и методични приноси, намирам за основателно да дам своята **положителна** оценка и да препоръчам на Научното жури да изготви доклад-предложение до Факултетния съвет на Биологическия факултет за избор на доц. д-р Иванка Иванова Тенева-Джамбазова на академичната длъжност „професор“ в ПУ „Паисий Хилендарски“ по: област на висше образование 4. Природни науки, математика и информатика, професионално направление 4.3. Биологически науки (Фикология)

16.04.2025 г.

Изготвил становището:

Проф. д-р Соня Костадинова